

MARE LIBERUM

Adrian Goldsworthy bij Boekerij:

De *Centurion*-serie:

Vindolanda

Mare Liberum

ADRIAN GOLDSWORTHY

Mare Liberum

*Flavius Ferox moet het Romijnse Rijk beschermen,
maar geen enkele Brit of Romein is veilig voor
de dreiging van de zee*

Deel 2 van de *Centurion*-serie

Vertaald door
Joost van der Meer
en William Oostendorp

ISBN 978-90-225-9821-4

ISBN 978-94-023-2050-3 (e-book)

NUR 330

Oorspronkelijke titel: *The Encircling Sea*

Vertaling: Joost van der Meer en William Oostendorp

Omslagontwerp: Head of Zeus, bewerkt door DPS Design & Prepress
Studio, Amsterdam

Omslagbeeld: © Shutterstock

Zetwerk: Elgraphic

First published in the UK by Head of Zeus Ltd.

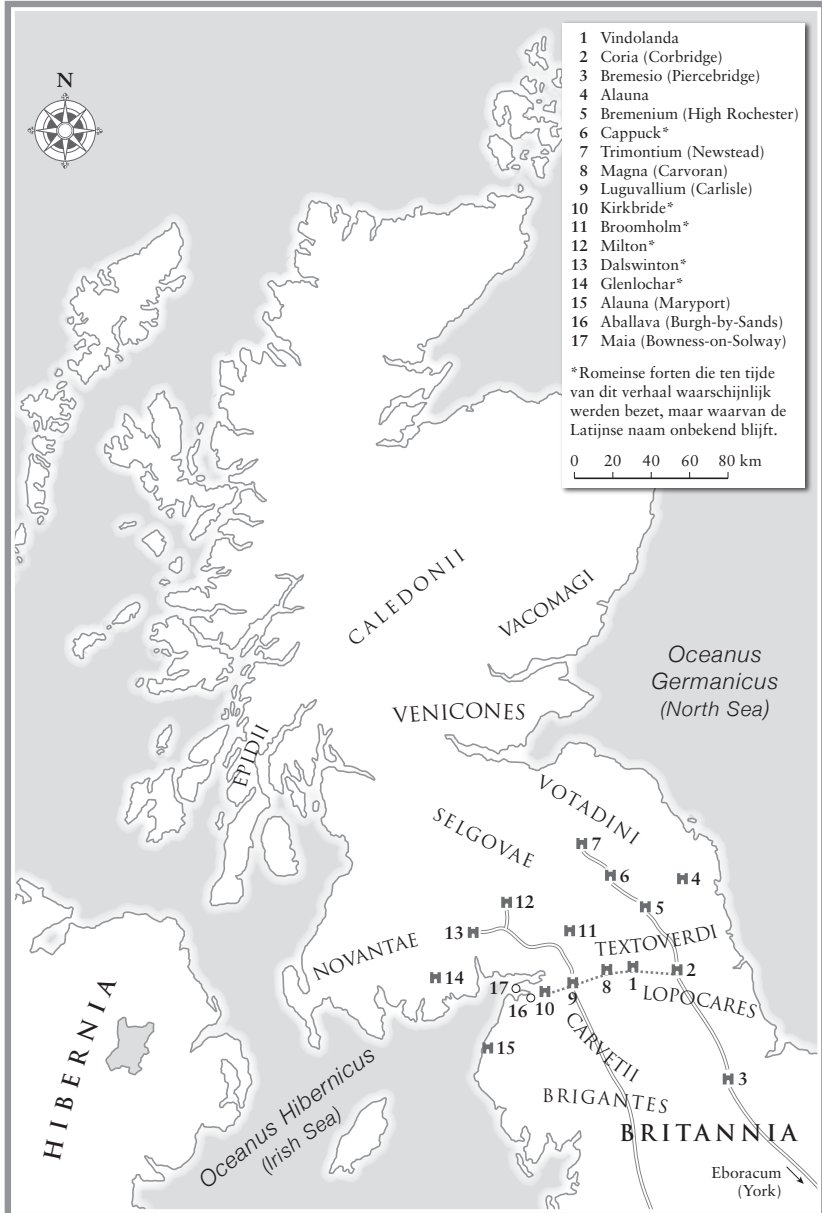
© 2018 Adrian Goldsworthy

© 2023 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekeryj bv, Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Kevin, met veel dank

BRITANNIA AAN HET BEGIN VAN DE REGEERPERIODE VAN KEIZER TRAJANUS

PLAATSNAMEN

Alauna: Maryport in Cumbria

Aballava: Burgh by Sands

Baiae: nu onder water in de Baai van Napels

Bremenium: High Rochester

Bremesio: Piercebridge

Coria: Corbridge

Corinium: Cirencester

Deva: Chester

Eboracum: York

Gades: Cádiz in Spanje

Londinium: Londen

Lugdunum: Lyon in Frankrijk

Luguvallium: Carlisle

Maia: Bowness-on-Solway

Magna: Carvoran

Mona: Anglesey

Thule: een mysterieus eiland in het verre noorden, waarvan de identiteit onzeker is. De Romeinen schreven het misschien toe aan een van de Shetland-eilanden of zelfs aan IJsland of Noorwegen.

Tomi: Constanta in Roemenië

Trimontium: Newstead

Uxellum: Ward Law, hoewel de identificatie onzeker is

PROLOOG

Over haar graf had ze heel precieze aanwijzingen gegeven. Die laatste dagen werd ze geteisterd door pijn, en de rimpels op haar gezicht werden zo diep dat ze tweemaal haar negenen-dertig jaren oogde. Toch was ze altijd helder en nauwkeurig, en toen het einde zich aandiende, had hij gedaan wat hem was opgedragen, ook al begreep hij niet waarom deze onvolgroeide boom en deze landtong zo belangrijk waren.

In al hun jaren samen was het vaak zo geweest. Zij vertelde hem wat hij moest doen en hij gehoorzaamde, want hij vertrouwde haar volledig. Ze zag en wist dingen die voor andere stervelingen verborgen bleven. Zo ging het gewoon en het waren haar macht en wijsheid die hen beiden in leven hadden gehouden en hen in staat hadden gesteld om op deze plek zo ver van hun thuis te overleven. De anderen hadden niet geluisterd en waren gestorven of weer tot slaaf gemaakt. Alleen zijn mannen hadden overleefd en een nieuwe plaats gevonden om te leven, een plaats waar hun burenen hen vreesden en eerden. Meer dan tien jaar had niemand het aangedurfd om hen aan te vallen, en dat was dankzij haar, want het nieuws over haar magie had zich verspreid, en men was bang voor haar dan voor de gruweldaden en hardheid van zijn krijgers.

Ze oogde nu heel klein, en haar macht was dusdanig dat hij vaak was vergeten dat haar lichaam zo nietig was. Het graf hadden ze uitgegraven als een vierkant, een speerlengte aan beide zijden en net zo diep. Het was lastig geweest, want de grond was stenig, en de vonken vlogen door de lucht toen de pikhouwelen tegen de rotsbodem sloegen. Hij was het werk begonnen, maar alle broeders uit die eerste dagen, de mannen van

de eed, hadden een handje geholpen en voordat de zon de volgende dag opkwam, was de klus geklaard. Ze droegen haar, strak gewikkeld in wit linnen dat ze uit een koopvaardijship hadden gehaald. Haar gezicht was onbedekt gelaten, en haar haar lag aan weerszijden van haar hoofd opgerold. Misschien kwam het door het fletse licht van de nieuwe morgen, maar hij zag de grijze lokken niet langer. Ze leek weer jong, en vredig, haar witte huid glad als die van een kind. Het was voorbij; haar lijdensweg, terwijl haar ingewanden waren weggerot, zat erop. Op pure wilskracht had ze het maandenlang volgehouden, niet met de verwachting dat ze de strijd zou winnen, maar wachtend op een teken. Nooit zou hij de glimlach op haar gezicht vergeten toen het nieuws hen bereikte. Ze had hem verteld wat hij moest doen en vervolgens had haar geest haar verlaten, alleen de klei van haar lichaam achterlatend.

Voordat ze aarde over haar resten begonnen te scheppen bedekten ze haar met een deken. Met een zwart schild in de ene en een speer in de andere hand stond hij daar. Toen ze klaar waren, bleef hij achter. Het was lastig om de tijd in te schatten, maar telkens wanneer hij dacht dat er een uur was verstreken, liep hij zeven keer om de lage grafheuvel heen. Soms kwamen anderen om de wake te delen, maar nooit lang, en toen de zon onderging, was hij alleen.

Tegen het ochtendgloren kwamen ze terug, drie krijgers in maliënkolder met zwaarden aan hun riemen, die de schipper voorgingen van de koopvaarder die ze hadden ingenomen.

‘U weet waarom u hier bent?’

De man knikte. Hij was een Brit uit het verre zuiden, iemand die zich aan de manieren van Rome had aangepast en zijn kostje bij elkaar schraapte door goederen langs de kust te vervoeren. Hij was door een storm uit koers geraakt en zij hadden hem gevonden.

Het was geen toeval. Ze hadden hun schip voor het eerst de zee op genomen en getest na reparaties die vele jaren in beslag hadden genomen, omdat goed timmerhout hier in de wildernis moeilijk te vinden was. Een jaar geleden waren hun boten uitgevaren om een stilgefallen handelschip in te nemen dat toevallig een lading eikenhout aan boord had.

Sindsdien was alles keurig netjes op zijn plek gevallen alsof elk stuk het werk van een goede vakman was.

‘Uw zoon weet wat hij moet doen?’ De zoon van de koopman zou worden vrijgelaten en mocht hun kleine schip en de rest van de bemanning houden, maar pas nadat hij had gezworen om te helpen de zaken te regelen.

‘Ja, heer.’

‘Kniel.’

De man gehoorzaamde. Hij had kastanjebruin haar dat op zijn kruin aan het uitdunnen was, en een van de krijgers greep zijn lange paardenstaart en hield deze uit de weg.

Het zwaard zoefde door de lucht en de fijn geslepen kling kapte door vlees, spieren en bot. Met een bonk viel het afgehakte hoofd op de aarde, en een straal bloed spoot over het graf en werd in een oogwenk opgezogen door de grond.

‘Is alles gereed?’

‘Ja.’ De langste krijger, een man met lang blond haar en een volle baard, antwoordde.

‘Wacht dan niet langer,’ zei hij. Hij voelde haar macht om zich heen. Hun verhaal was nog niet voorbij. Nieuwe kracht zou hem worden gebracht om hem in de komende jaren te begeleiden. Ondanks het verdriet van dit verlies voelde hij zich als herboren, bijna weer jong. Hij had krijgers, hij had een prima schip en spoedig zou hij nieuwe macht aan het werk zien, die hen allen de weg zou wijzen. Het was een tijd voor bloed en een tijd voor wraak.

De anderen vertrokken en hij keerde terug naar zijn wake. Toen glimlachte hij, want hij wist dat haar geest tot hem was gekomen. ‘Niet lang meer, nu,’ leek deze in zijn oor te fluisteren.

I

Flavius Ferox klopte Frost liefdevol op de hals, nam haar hoofdstel af en liet de schimmel vrij rondlopen. Snow, een andere merrie die zo op de eerste leek dat ze wel tweelingen hadden kunnen zijn, at al van het gras, en hij vertrouwde erop dat de dieren niet zouden weglopen. Geen van beide paarden oogde vermoeid, ook al had hij ze die nacht flink laten werken, op grote hoogte waar de stukken groezelige sneeuw een ononderbroken wit veld werden. Een deel van de tijd had hij ze geleid, over een steil en ruig pad tot in deze vallei naast het donkere meer, opgelucht dat zijn herinnering juist bleek te zijn. De beek was waar hij dacht dat die was, de helling af ruisend, luidruchtig kabbelend en gezwollen met gesmolten sneeuw, zodat er aan deze kant van het loch slechts één veilige plek was om over te steken. Hij was hier slechts één keer eerder geweest, een jaar of vijf geleden, maar de dreigende aanwezigheid van het meer was hem bijgebleven alsof hij had geweten dat hij hier op een dag terug zou keren.

Dit was zijn laatste kans. Als ze niet naar het noorden waren gedraaid, dan zouden ze deze kant op moeten komen en zou hij hen hier treffen en misschien omkomen, of misschien ook niet. Als ze langs hem kwamen, zouden ze tegen vanavond hun eigen land bereiken en veilig zijn onder hun torens bouwende verwanten. Ferox was niet voldoende bekend met deze contreien en hun stamhoofden om te denken dat iemand hem zou helpen, en met de dichtstbijzijnde Romeinse buitenpost op meer dan driehonderdtwintig kilometer afstand zouden ze waarschijnlijk geen angst hebben voor het rijk. Voorlopig kwam de macht van de keizer en Rome neer op één centurion. Ferox betwijfelde of de

keizer of Rome ooit zou weten wat hier was gebeurd, of het iets zou schelen als hij omkeerde, wegreed en de plundersaars liet ontkomen. Niemand zou het hem kwalijk nemen, en hij had geen eed afgelegd aan de arme familie die een schraal bestaan bij elkaar verdiende op hun kleine boerderij. Het enige wat hij had gedaan, was beloven dat hij zijn best zou doen om hun kleine meid te zoeken en thuis te brengen, en dat was genoeg om hem zeventien dagen lang achter de plundersaars aan te laten jagen en had hem naar deze plek gebracht. Het was ook genoeg om hem hier te houden. Tegen het middaguur of kort daarna zou hij weten of hij goed gegokt had en de plundersaars deze kant op kwamen.

Ferox nam wat droog sprokkelhout uit een tas, verzamelde zo veel stokjes als hij kon vinden en maakte een vuurtje op de hoge oever boven de doorwaadbare plaats. De beek zorgde voor water, en hij gebruikte een platte steen en de pommel van zijn dolk om een paar legerkoekjes te verkruimelen en in een bronzen pan te doen, waarna hij er uienringen en het laatste van zijn gezouten spek aan toevoegde. Hij legde het neer naast het vuur en besloot zich eerst te wassen en scheren voordat hij verderging met koken.

De mist werd dunner en loste helemaal op in de vroege ochtendzon, zodat de herder en diens zoon hem zagen voordat ze dichtbij waren. Hij was een grote man met donker haar en een grimmig gezicht, droeg alleen een broek en laarzen, en zijn brede borst was ontbloot terwijl hij naast de beek neerhurkte en met een scheermes langs zijn kin en bovenlip kraste.

De herder was oud, zijn haar en baard waren lang, wit en vuil, wat deed vermoeden dat hij weinig ervaring had met water noch scheermes. Maar het waren de grootte van de eenzame man, de littekens op zijn borstkas en het in de schede gestoken zwaard dat binnen handbereik lag die ervoor zorgden dat hij op zijn hoede was. De paarden en de maliënkolder die over een stapel tassen hing, maakten wel duidelijk dat deze vreemdeling een krijger was.

Ferox zwaaide en vervolgde zijn taak zonder hun verder aandacht te schenken. Even later floot de herder en kwam hij naar voren, met een ruigharige hond aan zijn zijde, terwijl de jongen de ongeveer zes schapen die ze bij zich hadden bij elkaar dreef. De krijger sneed zich en

vloekte, waardoor de hond gromde en bleef grommen, zelfs toen de lange man zijn schouders ophaalde en met een vod over zijn gezicht wreef.

‘Goedemorgen, vader,’ zei hij, en bracht een hand naar zijn wenkbrauw. Dat was de gewoonte in deze landstrecken, maar zijn accent was vreemd.

‘Romein?’ vroeg de herder na een poosje. Hij wist weinig van het ijzeren ras uit het zuiden, want ze waren nooit in grote aantallen naar deze hooggelegen valleien gekomen.

‘Aye,’ zei de lange man. Hij stond inmiddels rechtop en maakte geen aanstalten om zijn zwaard op te pakken. ‘Mijn naam is Ferox en ik heb geen kwade bedoelingen. Ik ben bouillon aan het maken, als u en de knaap zin hebben om erbij te komen zitten.’

De oude man keek onzeker, tenminste, voor zover je dat achter het woeste haar en het vuil kon zien. Hij was ongetwijfeld bang om aanstoot te geven, maar wilde tegelijkertijd zo snel mogelijk weg zien te komen van de krijger. De hond gromde opnieuw, en de herder porde het dier met zijn voet om het tot zwijgen te brengen.

‘Dank u, heer, maar we hebben haast.’ Hij staaarde een ogenblik. ‘Laat u ons verdergaan?’ Zijn stem klonk zenuwachtig.

Ferox maakte een weids armgebaar. ‘Dit is uw land, vader, niet dat van mij.’ Hij stapte verder weg van het zwaard om te laten zien dat hij hen geen kwaad wilde doen. Toch was de oude man nerveus toen hij snel door de doorwaadbare plaats liep terwijl de hond blafte om de schapen door het ruisende water te drijven. Er waren twee hoogzwangere ooien bij en een lam van slechts een paar weken. De jongen was eerder nieuwsgierig dan bang en staaarde met grote ogen naar de vreemdeling. Alleen de schimmels maakten hem zenuwachtig.

‘Kelpies,’ gilde hij toen een van de merries op een draf naderde. De herder gaf hem een pets voor zijn hoofd en dwong hem verder. Van een vreemde krijger en een Romein was meer te vrezen dan van de watergeesten uit het meer die naar verluidt de gedaante van een vaal paard konden aannemen.

Ferox glimlachte. Sinds de sneeuw was verdwenen, hadden weinig mensen sporen achtergelaten vlak bij de oversteekplaats, en de meeste

waren van herders als deze. Niets wees erop dat hier weleens paarden kwamen, want dit waren arme streken. Niemand woonde dichterbij dan een kilometer of vijftien, en dan nog waren het enkele verspreide hutten en boerderijen. Pas wanneer je lager kwam, richting de kust, zag je wat meer volk.

Ferox bukte zich en spetterde nog wat ijskoud water op zijn gezicht. Links naast zijn zwaard lag een buidel en hij pakte hem en stak zijn hand erin. Hij trok er een kraaienpoot uit, vier ijzeren punten die zo aaneengesmeed waren dat als hij viel altijd een van de scherpe, vijf centimeter lange punten naar boven stak. Hij stapte in de beek en liet de kraaienpoot en nog een stuk of tien exemplaren in een paar rijen over de doorwaadbare plaats vallen. Ze verdwenen in het bruisende water en hij moest maar hopen dat ze hun werk zouden doen en niet gewoon diep in de modder zouden zakken. De laatste ging erin, en hij reikte nog een keer naar beneden en schepte een handvol water op om in zijn gezicht te spatten. Opgefrist pakte hij zijn zwaard op, liep terug naar het vuur en trok zijn tuniek, gevoerde wambuis en maliënkolder aan. Het zou nog minstens een paar uur duren voordat ze hier zouden zijn, dus hij ging in kleermakerszit bij het vuur zitten en begon te koken.

De zon kwam op en de laatste mist trok op. Hoog in de lucht cirkelde een arend rond, een klein formaat hoewel Ferox wist dat het een grote vogel was die de hellingen afzocht naar pasgeboren lammetjes. Dit was een goede tijd voor roofdieren en hij hoopte dat het geluk zich zou uitstrekken om hem te bedekken. Hij vroeg zich af of de jagende vogel met zijn scherpe zicht zijn prooi kon zien naderen. Dat wil zeggen, als ze kwamen, want hij kon zich vergissen, ook al wist hij zeker van niet. Ze konden maar twee kanten op, en dit was de lastiger route, maar leidde wel sneller naar het land van de Creones, en hij twijfelde niet langer dat dat hun bestemming was. Vindex was niet overtuigd geweest, dus hij en de twee andere Brigantverkenneren waren noordwaarts gereden, vertrouwend op de betere weg om hun prooi in te halen. Intussen had Ferox de hoge pas genomen zodat hij hen voor kon zijn als ze de andere kant op gingen. Er waren vijf of zes mannen – de door een van de paarden achtergelaten sporen waren vreemd en daardoor was hij onzeker of de ruiter een krijger of een gevangene was – zodat hij in het nadeel was als hij gelijk had.

‘Neem een van de jongens mee,’ had Vindex gezegd. ‘Dan heb je meer kans als je ze treft.’

‘Nee.’ Ferox had niet naar hen hoeven kijken om overtuigd te zijn. Een van de verkenners was te jong, te onvoorspelbaar, en de andere was best betrouwbaar, maar geen killer. ‘Hou ze maar bij je. Als ik me vergis, heb je ze allebei nodig.’

De Brigant had hem een poosje aangestaard, waarbij de avondschemering zijn lange gezicht meer schedelachtig had gemaakt dan normaal. ‘Hang maar weer de held uit,’ zei hij ten slotte. ‘Die komen aan het einde van hun verhaal altijd om.’

‘Dood gaan we allemaal.’

Vindex zuchtte. ‘Ja, dat is waar. Maar het heeft geen zin daar haast mee te maken, vooral niet voor jou tegenwoordig.’ De lange Brigant zei verder niets en haalde alleen zijn schouders op. Even later had hij de hoorns van zijn zadel vastgegrepen en was hij op zijn paard gesprongen. ‘Als het spoor doodloopt zodra het daglicht is, komen we naar jou. Het minste wat ik voor een vriend kan doen is zijn lijk verbranden. Dat wil zeggen, als ik alle stukjes kan vinden.’

‘Leugenaar, je wilt gewoon alles stelen wat ze achterlaten.’

‘Ook dat. Dat zijn mooie laarzen.’

Ferox grijnsde. ‘Donder op. Misschien heb je gelijk en gaan ze naar het noorden. In dat geval zal ik jouw laarzen komen pikken.’

Hij tikte tegen de zijkant van zijn zwaardschede, een gebaar van Vindex’ volk. ‘Op weg naar geluk.’

‘We zullen ons best doen.’

Ferox spuugde in het gras. ‘Ach,’ zei hij, ‘als je het niet eens probeert.’

De Brigantes galoppeerden weg. ‘Succes,’ riep Vindex over zijn schouder vlak voordat hij over de heuveltop verdween.

Dat was gisteren, en nu vroeg Ferox zich af of de verkenners het spoor van de voortvluchtigen hadden zien afbuigen zoals hij had gezegd dat zou gebeuren, in westelijke richting naar de kust. Vindex en zijn mannen zouden inmiddels deze kant op moeten komen, maar ze zouden nog een flink stuk moeten rijden om de pas te bereiken en daarna in een lus om het loch heen te trekken om hier te komen. Tenzij hun paarden opeens vleugels kregen, zouden ze niet op tijd arriveren om van enige invloed te zijn.

Ferox keek weer omhoog en knipperde met zijn ogen terwijl hij de zwevende arend volgde, want de zon was helder en warm met de belofte van het voorjaar. Een beweging ving zijn blik en een stuk verderop zag hij een andere vogel, maar pas toen hij de brede rand van zijn hoed omhoog trok en zijn ogen samenknep, zag hij dat het een raaf was. Hij had dus gelijk, want Morrigan, de godin van de oorlog die vaak de gedaante van een raaf aanneemt, komt nooit zomaar. Ze wist dat een gevecht aanstaande was en dat krijgers hier hun levensbloed zouden vergieten.

‘Goed dan,’ zei Ferox hardop en hij verfoeide zichzelf direct. Als jongen was hem de waarde van stilte en rust bijgebracht. De Siluren waren het wolvenvolk, jagers die zowel dier als mens tot hun prooi rekenden, roofdieren die wisten dat de geringste beweging of het minste geluid een hinderlaag kon verraden, dus ze leerden hun jongens dat stilte het grootste genot was en loze praatjes de ergste ondeugd waren. Ferox had te veel jaren doorgebracht onder Romeinen die maar raak kletsen, vrijuit huilden of lachten en lawaai nodig leken te hebben om zich ervan te verzekeren dat ze nog leefden. Toch had hij zijn volk lang geleden verlaten, overgeleverd als een van de gijzelaars toen de stamhoofden van de Siluren zich aan het Romeinse Rijk hadden overgegeven. In werkelijkheid was hij veel langer Titus Flavius Ferox, centurion, eed gezworen om Rome en zijn keizer te dienen, geweest dan iets anders, maar diep vanbinnen was hij nog steeds van de Siluren, kleinzoon van de Heer van de Heuvels, de man die de Romeinen langer en harder had bevochten dan wie dan ook voordat hij vrede sloot.

De wind wakkerde aan en ruiste door het gras. Als kind was hem verteld dat de winden soms de stemmen droegen van hen die naar het Bovenwaardse waren gegaan en nu in de schaduwen liepen. Hij luisterde aandachtig en wenste een ogenblik dat zijn grootvader tot hem sprak, maar als er woorden waren, kon hij ze niet opvangen of de boodschap was voor iemand anders. Misschien was hij inmiddels te Romeins om het te verstaan, want zijn volk zei ook dat stromend water de echo’s meevoerde van oude magie en oude tranen, de woorden van goden en geesten die terugreiken naar het begin aller dingen. Maar het enige wat hij hoorde, was het zachte geraas van de beek. Hij was ver weg van zijn vaderland, en ook ver verwijderd van het leger. Ferox was *regionarius*,

een centurion die belast was met het handhaven van de vrede van Rome in de regio rondom fort Vindolanda, maar hij en de verkenners bevonden zich ver buiten zijn grondgebied.

De arend dook, een snelle snoekduik, en Ferox volgde hem totdat hij achter de heuvels boven hem uit het zicht verdween. De raaf was er nog, vliegend in trage cirkels, en hij stelde zich voor dat zijn kille zwarte oogjes hem in de gaten hielden. Goed, de vogel moest wachten en dat moest ook hij, want er was verder niets te doen. Hij opende een buidel, controleerde of het leren riempje van de katapult nog soepel was en tilde de twee loden kogels op. Hij vroeg zich opnieuw af waarom ze in de vorm van eikels waren gegoten. Even overwoog hij er wat mee te oefenen, maar hij had slechts deze twee loden kogels en vertrouwde er niet op dat stenen net zo zuiver zouden vliegen, dus hij wilde niet het risico lopen ze te verspelen. Hij deed zijn best zich te herinneren wanneer hij voor het laatst een katapult had gebruikt, maar hij wist het niet meer, wat betekende dat het lang geleden was en hij vroeg zich af of hij het verlerd was. Hij dacht hieraan en aan andere dingen waarvan hij wilde dat hij ze gedaan had of juist niet. Verder wachtte hij gewoon en probeerde hij zo min mogelijk te denken.

Als Vindex gelijk had en hij de held wilde uithangen, dan was wachten bij de oversteek van een beek wel toepasselijk. In de verhalen werden oversteekplaatsen altijd tegen binnenvallende legers beschermd door helden als de Jachthond, die iedere krijger uitdaagde om hen een voor een tegemoet te treden, te doden en hun hoofd te nemen. Soms sneuvelden ze en werd de plaats naar hen vernoemd. In dit deel van de wereld was het lastig voor te stellen dat iemand om hem gaf, laat staan zich zijn naam herinnerde of wat er stond te gebeuren. Die herder zou geen moeite doen en zijn zoon zou zich eerder de spookachtige schimmels herinneren.

De raaf kraste zijn harde roep, precies op het moment dat de ruiters uit een van de ondiepe geulen in de vallei, op zo'n anderhalve kilometer afstand, kwamen rijden. In een gestaag tempo kwamen ze op hem af, hun paarden aansporend toen ze vlakker land bereikten. Ferox hoefde niet te gaan staan om hen te zien, hij bleef bij het vuur zitten en lepelde wat van de bouillon op, genietend van de geur terwijl hij er ter verkoe-ling op blies.

Zeven paarden waren het, een groot kastanjebruin exemplaar en de rest kleine ruigharige pony's. Ze waren nu dichterbij en kwamen recht op hem af. De pony's werden bereden door mannen in mantels met kappen, en vier van hen droegen een speer. Op het grote paard zaten twee kleinere gestalten. De voorste had lang haar dat wild in de wind waaide, en hoewel het donker leek, wist hij dat dit alleen het vuil en vocht van de reis was en dat het het levendige rood was van de hele familie van het meisje.

Op een meter of achthonderd hielden ze halt, en hij vermoedde dat ze hem hadden gezien. Een paar ruiters kwamen dicht bij elkaar staan om te praten. Ferox nam een slokje van de bouillon en grimaste vanwege de smaak, die er niet in slaagde de belofte van zijn geur waar te maken, maar hij wist dat dit het minste van zijn problemen was. Laat hen aarzelen, laat hen vertragen, dacht hij, en Vindex zou iets dichterbij komen zodat hij misschien op tijd zou zijn om een lijk aan te treffen dat nog warm was.

Ze kwamen weer in beweging, met aan weerszijden van de hoofdgroep een ruiter om te zien of hij alleen was. Hun mantelkappen waren naar achteren geslagen en hij zag dat de krijgers allemaal het haar op hun kruin geschoren hadden en het in een lange paardenstaart hadden gevlochten. Deze plunderaars waren noorderlingen, mannen uit de verste uithoeken van Britannia, wat betekende dat de verhalen die hij van de angstige boeren had gehoord op waarheid berustten. Dat was vreemd volk in het noorden, en sommigen zeiden dat ze afstamden van het Oude Volk, de bewerkers van vuursteen en makers van de grote stenen cirkels. Ook werd gezegd dat ze wrede goden aanbeden die in andere landen allang vergeten waren, maar nog steeds hun duistere magie uitoefenden aan de rand van de wereld.

Inmiddels waren ze dichterbij, binnen schietafstand van een lange boog, hoewel bogen in deze contreien zeldzaam waren, en Ferox was blij om te zien dat geen van de krijgers er een bij zich had. Een van de mannen hield zijn gebonden handen voor zich, zag hij, net als de twee meisjes op het kastanjebruine paard. Hij herkende hem niet, maar hij oogde vrij jong en zijn haar was kort als dat van een Romein. Het verklaarde de vreemde sporen die hij de afgelopen weken had aangetrof-

fen, van een slecht bereden en soms aan de hand geleid paard. Hij had zich afgevraagd of de ruiter een gevangene was, maar de diepe afdraken duiden op een goed beladen pony, en plunderaars namen zelden gevangenen, omdat ze beter in de gaten gehouden moesten worden en niet zoveel zouden opleveren als slaafgemaakten, dus hij had vermoed dat de ruiter een van hen was, maar dan gewond.

Het raadsel wie deze gevangene was, zou voor later zijn – als er een later was – en voorlopig betekende het dat hij vijf in plaats van zes vijanden had. Hij kon Vindex bijna horen met een bijdehante opmerking als ‘Makkelijk zat’ en probeerde niet te glimlachen bij de gedachte. De krijgers aan elke flank lieten zich terugvallen om zich weer bij de anderen te voegen. Ze waren ervan overtuigd dat de man bij het vuur echt alleen was, want in dit licht glooiende grasland kon niemand zich verschuilen. Een van de anderen riep naar hen en ze galoppeerden omhoog om over de oevers van de beek te kunnen kijken.

Ferox kwam overeind. Hij hield de katapult stevig in zijn rechtervuist en de twee kogels in de andere hand. Hij had geen haast, rechtte zijn rug alsof hij stijf was en kuierde vervolgens naar de doorwaadbare plaats.

‘Wie bent u, vreemdeling?’ riep een van de dichtstbijzijnde krijgers. Net als de ander had hij een stevige speer en een klein vierkant schild, het hout onbeschilderd maar bezaaid met ijzeren noppen.

Ferox negeerde hem. Hij bereikte de plek waar de oever aan deze kant afliep en niet meer dan een lichte helling van hooguit een meter was die naar het water leidde.

‘Geef ons uw naam,’ riep de krijger opnieuw.

Ferox bleef staan. Zijn breedgerande hoed was van het soort dat boeren droegen in de landen rond de Middellandse Zee en werd in deze streken zelden of nooit gezien. In zijn eigen streek herkende iedereen hem wel, maar hij betwijfelde of deze mannen daar genoeg tijd doorgebracht hadden om van de hoed of van hem te hebben gehoord. Hij glimlachte naar de man en reageerde verder niet.

‘Maak hem gewoon af!’ schreeuwde de tweede krijger, die naar zijn metgezel bij de beek reed, en weliswaar zijn eigen speer hief maar geen aanstalten maakte die te werpen.

De andere krijger ontblootte zijn tanden, sissend en met zijn schild en speer zwaaiend naar de Romein. Beide mannen waren begin twintig, en Ferox vroeg zich af of dit hun eerste rooftocht was. Ze leken best bekwaam, maar deden hem denken aan de twee verkenners van Vindex – alleen gevaarlijk als ze anderen volgden.

‘Ik wil praten,’ zei hij ten slotte toen geen van beiden naar hem toe kwam. ‘Maar ik praat niet met kinderen.’

De krijger rechts van hem beroerde zijn speer om deze belediging. Hij wierp hem nog steeds niet en even later spugde hij naar de Romein.

Ferox zei verder niets, en er kwamen nog twee ruiters naar voren om hun paarden tussen de andere twee te plaatsen. Dit waren de mannen die ertoe deden, en hij zag de lijkleke vlek op de wang en kin van de kleinste van de twee. Zijn in een paardenstaart gevlochten staart van de wilde kat bestempelde hem als de Rode Kater, de paarden- en koeien-dief wiens faam zich tot ver buiten zijn eigen volk in het noorden uitstreckte. Ferox had hem nog nooit gezien, maar had een paar keer zijn spoor gekruist en dat van de dieren die hij had gestolen. Er werd gezegd dat niemand de Rode Kater ooit ving of zelfs zijn echte naam kende. Het betekende dat de meer bonkige kerel naast hem zijn oudere broer Segovax was. Zijn ogen waren zo donker dat ze Ferox deden denken aan Morrigan's raaf en dat was toepasselijk, want hij stond bekend als iemand die doodde zonder genade voor man, vrouw of kind.

De vijfde krijger was de jongste van het stel en bleef op de achtergrond met de gevangenen.

‘Spreek op, Romein.’ Segovax had een schorre stem.

‘Weet u wie ik ben?’ vroeg Ferox.

‘Waarom zou ik u moeten kennen?’

‘Ik ben Flavius Ferox, *centurio regionarius*, en ben gekomen om namens onze grote heer en *princeps* Trajanus, de heerser van de wereld, met u te handelen.’ Ferox verraste zichzelf dat hij zich beriep op de keizer, maar besloot dat het geen kwaad kon.

Segovax leek niet onder de indruk. ‘Nog eens, zou ik u of uw pokdalige keizer moeten kennen? Hier heerst hij niet, en u bent alleen.’

‘Ik zou een ruil willen maken voor uw gevangenen.’ Vanuit een ooghoek zag Ferox de raaf rondcirkelen, veel lager dan eerder het geval was.

‘Geen ruil. Laat ons verdergaan, Romein.’

‘Help me!’ De roep kwam van de jonge gevangene, die zijn paard trapte waardoor het van de anderen wegrende naar de oversteek. ‘Red me, ik ben een Romein en eis dat u mij beschermt!’ schreeuwde hij. De jonge krijger ging achter hem aan, zwiepte met de schacht van zijn speer en sloeg deze tegen het hoofd van de gevangene. De man landde met een zware plof op de grond, maar begon zich met zijn vastgebonden handen omhoog te duwen. Nog een klap, ditmaal met het stompe uiteinde van de speer, tegen zijn hoofd, en hij zakte in elkaar.

Segovax had zich niet eens omgedraaid en aan hem noch aan Ferox was te merken dat ze de ontsnappingspoging hadden gezien.

‘Ik wil uw gevangenen,’ zei Ferox. ‘In ruil daarvoor bied ik u veel.’

Voor het eerst sprak de Rode Kater. ‘U hebt niets wat wij willen.’ Hij was de enige zonder speer, en Ferox zag het handvat van een lang mes op zijn rechterheup.

‘Niets wat we niet kunnen afnemen als we dat willen,’ voegde zijn broer eraan toe.

‘En uw leven dan?’

Segovax was niet geïmponeerd en spuugde. ‘U bent ver verwijderd van uw Rome. Is een van de meiden familie van u? Voor een van uw paarden zullen we een van hen ruilen.’ Zijn broer keek hem van opzij aan. De Rode Kater was het niet gewend een dier te kopen.

‘Ik wil ze allemaal.’

De Rode Kater lachte.

Ferox zwaaide met de katapult zodat die naar beneden hing, liet een van eikelvormige kogels op het leren lapje vallen en bracht hem zoevend omhoog.

‘Schoft!’ riep Segovax, en de vier krijgers reden hun rijdieren naar voren. Richtend op Segovax liet Ferox los, maar Segovax’ paard was zenuwachtig vanwege het bruisende water en deinsde terug, waardoor het zware loden projectiel tegen zijn tanden klapte. Gillend en uitglijdend op de modderige helling steigerde het dier. Segovax werd naar voren geworpen en schreeuwde het uit toen de pony over hem heen rolde en er botten braken.

Een van de krijgers week uit voor de vallende man en het paard, maar

de andere en de Rode Kater reden spetterend de doorwaadbare plaats in. Ferox stopte de tweede kogel in de katapult, bracht hem omhoog en liet de loden eikel met zo'n kracht los dat hij in het geschoren voorhoofd van de man naast de beroemde dief werd gedreven, waardoor zijn hoofd achterover klapte. De man viel in de stroom en het water spatte hoog op.

De Rode Kater was bijna aan de overkant, maar toen steigerde zijn paard, met een bloedige voet als gevolg van een kraaienpoot, en Ferox wilde dat hij een paar fatsoenlijke stenen had opgeraapt, omdat hij dan in elk geval nog één schot had kunnen lossen. In plaats daarvan liet hij de katapult vallen en greep naar de benen handgreep van zijn zwaard. De lange, ouderwetse kling, zo volmaakt uitgebalanceerd dat het een genot was om hem in zijn hand te voelen, schoof soepel uit de schede. De Rode Kater, van zijn paard geworpen toen het uit doodsangst bokte, lag op de grond, de man naast hem was dood of stervende, en de andere krijger, die voelde dat er een onzichtbaar gevaar dreigde, sprong van zijn paard af om door het water te waden. Ferox trok zijn *pugio*, de aan twee kanten snijdende dolk, in zijn linkerhand en daalde de kleine oever af naar de rand van de oversteekplaats.

‘Kom op, stelletje misbaksels!’ brulde hij.

De Rode Kater was overeind gekomen, hij had een lang mes in een hand, en sloeg zijn mantel om zijn linkerarm omdat hij zijn schild kwijt was geraakt. De andere krijger begaf zich naar rechts. Zo wilden ze de Romein van twee kanten benaderen. Hij hield zijn speer omhoog, en Ferox vertrouwde erop dat hij hem niet zou werpen, omdat hij zag dat hij slechts een kleine dolk aan zijn riem had en net als de meeste krijgers uit het verre noorden geen zwaard bezat.

De Rode Kater zwaaide met zijn mantel, een schijnbeweging, en haalde uit met zijn mes. Op hetzelfde moment stampte de andere man naar voren en deed een uitval. Ferox gleed uit in de modder, haalde uit met de *gladius*, zijn korte zwaard, en voelde dat hij de rechterarm van de dief trof. Met zijn linkerhand probeerde hij de speerstoot opzij te duwen, maar omdat hij struikelde, zat er geen kracht in zijn beweging en de speerpunt trof hem in zijn zij. Hij voelde de zware klap, wist dat een aantal metalen ringetjes was gebroken en dat de punt door de gevoerde jas eronder was gedrongen.